

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/506/2014
Identifikačné číslo spisu:	1406201410
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1406201410.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a členov senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v spore žalobcu U. G. bývajúceho v H., zastúpeného N., proti žalovanej J. C., bývajúcej v W., zastúpenej advokátom JUDr. Ľuboslavom Kašubom, so sídlom v Bratislave, Na Vřšku 1, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 16 C 6/2006, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. februára 2014 sp.zn. 14 Co 215/2012, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a.
- II. Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom z 15. februára 2012, č.k. 16 C 6/2006-348 rozhodol tak, že z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu účet vedený v G., číslo účtu: XXXXXXXXXX so zostatkom vo výške 1 015,92 € a do výlučného vlastníctva žalovanej účet vedený vo D., číslo účtu: XXXXXXXXXX so zostatkom vo výške 199,64 €. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi na vyrovnanie jeho podielu 37 808,04 € do 12 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Stranám uložil povinnosť zaplatiť štátu spoločne a nerozdielne súdny poplatok vo výške 2 346 € na účet Okresného súdu Bratislava IV do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na samostatné rozhodnutie. Súd dospel k záveru, že strany sporu sa po právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva na vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“) nedohodli. Súd po vykonanom dokazovaní konštatoval, že medzi stranami nebola sporná výška aktív pozostávajúca z účtu žalobcu a účtu žalovanej, keď súd každej zo strán prikázal na jej meno vedený účet v peňažnom ústave. Spornou medzi stranami ostala hodnota členského podielu v bytovom družstve. Žalobca titulom vyporiadania členského podielu v bytovom družstve žiadal o priznanie jeho polovice. Súd mal preukázané, že strany počas manželstva nadobudli družstevný byt, ku ktorému im vznikol spoločný nájom k bytu, ktorý bol zrušený rozsudkom

Okresného súdu Bratislava IV z 8. novembra 2005 č.k. 18 C 8/2005-30 s tým, že ho naďalej ako nájomca užívala žalovaná. Zmluvou o prevode vlastníctva družstevného bytu previedlo SBD Bratislava IV žalovanej predmetný byt do vlastníctva. Súd konštatoval, že predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva nie je hodnota bytu, ale hodnota členského podielu v bytovom družstve, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Cdo 29/2000. Na základe uvedených skutočností do masy BSM zahrnul aj všeobecnú hodnotu členského podielu v bytovom družstve určenú znaleckým posudkom vo výške 77 000 €. Súd do masy BSM nezahrnul náhradu mzdy vyplatenú žalobcovi, ktorá mu bola priznaná až po právoplatnosti rozsudku o rozvoze manželstva. Do masy BSM tiež nezahrnul nedoplatky uhradené žalovanou súvisiace s užívaním bytu za obdobie rokov 2004-2006, keď do masy BSM zahrnul len záväzok - nedoplatok na vyúčtovaní nákladov za užívanie bytu a služieb s tým spojených za rok 2003, ktoré uhradila žalovaná počas trvania manželstva, pričom polovica predstavovala 283,92 €. Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie žalovaná.

2. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 25. februára 2014 sp.zn. 14 Co 215/2012, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) s tým, že o náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Zdôraznil, že nie je možné prihliadať na listinný dôkaz - notársky overenú kópiu Dohody medzi manželmi o vzájomnom vyporiadaní, ktorá mala byť medzi stranami uzavretá 28. januára 2005, s poukazom na absenciu jej originálu, čím bolo znemožnené zistenie pravosti podpisu žalobcu na dohode znalcom, čo nebolo možné pričítať na farchu žalobcu. Navyše správanie žalovanej po dátume údajného uzavretia Dohody o vzájomnom vyporiadaní rozhodne nenasvedčovalo jej existencii. Poukázal aj na neskorší návrh žalobcu žalovanej na uzavretie dohody o vyporiadaní BSM založený v pripojenom súdnom spise, ktorý súd vyhodnotil ako ďalší podporný dôkaz pre pravdivosť tvrdení žalobcu. Odvolací súd považoval za správne aj závery súdu prvej inštancie týkajúce sa určenia hodnoty členského podielu žalobcu k bytu, keď hodnota celého členského podielu bola stanovená znalcom na 77 000 €. Konštatoval, že rozsudok vydaný v konaní vedenom pod sp.zn. 18 C 8/2005, na základe ktorého sa žalovaná stala výlučnou nájomníčkou bytu, nezakladá prekážku rozhodnutej veci rozhodnutiu súdu o vyporiadaní členského podielu, keď určenie výlučného nájomcu bytu a vyporiadanie bývalých spoločných nájomníkov bytu, ktorých členský podiel tvoril bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, sú dve rozdielne veci. Rozhodnutie súdu vo konaní vedenom pod sp.zn. 18 C 8/2005 môže byť len základom pre vyporiadanie bývalých manželov v tom smere, kto z nich bude byt naďalej užívať a komu vznikne nárok na finančné vyrovnanie členského podielu v bytovom družstve.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadla dovolaním žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“). Prípustnosť ako aj dôvodnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p., ustanoveniami § 241 ods. 2 písm. b/ a c/. Uviedla, že postupom odvolacieho súdu je bola odňatá možnosť konať pred súdom, odvolací súd jej odňal možnosť vyjadriť sa k veci, vrátenie kladení otázok svedkom, keď po odročení vytyčeného pojednávania na neurčito nový termín nevytyčil a o odvolaní rozhodol bez jeho nariadenia. Namietala, že rozhodnutia súdov sú nepreskúmateľné, pretože súdy neodôvodnili nevykonanie žalovanou navrhnutých dôkazov. Poukázala, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pretože súd nevykonával dôkaz listinou v súlade s § 129 ods. 1 O.s.p. Súhrnné oboznámenie listín súdom, z ktorého nebolo zrejmé, či došlo k ich prečítaniu alebo oboznámeniu s ich obsahom, nezodpovedalo zákonným požiadavkám kladeným na vykonanie dôkazu listinou. Namietala, že rozhodnutia súdov nižšej inštancie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Súdy do masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov zahrnuli aj členský podiel v bytovom družstve, a to aj napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV z 8. novembra 2005 sp.zn. 18C 8/2005-30 bolo právo spoločného nájmu bytu zrušené s tým, že bol ponechaný v užívaní žalovanej. Právoplatnosťou uvedeného rozhodnutia sa žalovaná stala výlučnou vlastníčkou členského podielu v bytovom družstve, v dôsledku čoho nebolo možné zahrnúť do masy BSM neexistujúci členský podiel žalobcu. Uviedla, že súdy nezohľadnili, ani neodôvodnili skutočnosť, kto sa akou mierou pričínal aj o udržanie spoločného majetku. Navrhovala, aby dovolací súd rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobca sa v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovanej nestotožnil s jej právnym názorom uvedeným v dovolaní. Navrhoval, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní predom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

7. Žalovaná dovolaním napadla potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

8. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázaná bola tiež vada konania namietaná žalovanou (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

9. Žalovaná namietala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorú videla v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zakladajúcim ich nepreskúmateľnosť. Podľa stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

10. V zmysle citovaného stanoviska bola vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľom považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá však v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladala (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011).

11. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

12. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, pričom dovolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou žalovanej. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak

odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie vecí; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. K námietke žalovanej, že súdy neodôvodnili nevykonanie ňou navrhovaných dôkazov, dovolací súd poznamenáva, že súd prvej inštancie odôvodnil, prečo nevykonal žalovanou navrhnuté dôkazy na strane 3 rozsudku súdu prvej inštancie. Skutočnosť, že žalovaná mala na vec odlišný názor a že rozhodnutia súdov neboli odôvodnené podľa jej predstáv, nie je dostačujúcou базou pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí a existencii vady v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p.

13. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

14. Dovolateľka tiež namietala, že odvolací súd jej odňal možnosť konať pred súdom tým, že o odvolaní žalovanej rozhodol bez nariadenia pojednávania, keď po odročení vytýčeného termínu pojednávania na neurčito nový termín nevytýčil.

15. V zmysle ustanovenia § 214 ods. 1 O.s.p. bol odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie iba v zákonom vymenovaných prípadoch. V ostatných prípadoch bolo vecou rozhodnutia odvolacieho súdu, či na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie alebo nie (§ 214 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd prejednal a rozhodol o odvolaní bez nariadenia pojednávania, v súlade s procesnými ustanoveniami O.s.p. Za postup súdu odnímajúci strane sporu možnosť konať pred súdom, nebolo možné považovať postup súdu v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami. Týmto postupom preto nemohlo dôjsť k vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

17. Dovolateľka v dovolaní namietala, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, spočívajúcou v tom, že súd pri vykonaní dôkazu listinou nepostupoval v súlade s § 129 ods. 1 O.s.p. Tzv. iná vada konania namietaná žalovanou v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu nezakladala procesnú prípustnosť podaného dovolania (viď R 37/1993 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). Dovolací súd mohol pristúpiť k preskúmaniu tohto dovolacieho dôvodu len v procesne prípustnom dovolaní, čo však nie je prípad prejednáwanej veci.

18. Dovolateľka vo svojom dovolaní tiež namietala, že rozhodnutia súdov nižšej inštancie sú po právnej stránke nesprávne. Nesprávne právne posúdenie vecí súdom však prípustnosť dovolania nezakladalo (viď R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014), preto sa týmito námietkami dovolací súd nemohol zaoberať.

19. V danom prípade prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.